

תוכן העניינים

11	פתח דבר
13	הקדמה

מ ב ר א

17	פרק א: סקירת מחקר ושם המדרש
17	א. סקירת מחקר
22	ב. שם המדרש

25	פרק ב: עדי הנוסח
25	א. עדי נוסח שלמים
28	ב. עדי נוסח קטועים
29	ג. קטעי גניזה
31	ד. ליקוטים מהמדרש
34	ה. שני ענפי הנוסח

36	פרק ג: תפוצת המדרש
36	א. תפוצת עדי הנוסח
37	ב. אזכור השם איכה זוטי / זוטא
40	ג. עדויות להיכרות עם המדרש
45	ד. האם השפיע נוסח איכה זוטא על עדי נוסח של בבלי סנהדרין?
50	ה. סיכום ומסקנות

1. המקום והזמן בהם מוזכר המדרש בשם איכה זוטא 50
2. המקום והזמן בהם יש היכרות עם חלקו הראשון של המדרש בלבד 51
3. המקום והזמן בהם יש היכרות עם חלקו השני של המדרש או עם שני חלקיו 52
4. מסקנות 52

53	ו. תפוצת המדרש – ריכוז כלל הנתונים בטבלה
----	--

54	פרק ד: היקף המדרש ומבנהו
54	א. הבדלים בהיקף המדרש בין ענפי הנוסח
	1. תוספות של מעתיקים 56

2. תוספות המעידות על שיקולי עריכה 57
 א. יחידות עודפות בענף נוסח א (פ ש) 57
 ב. יחידות עודפות בענף נוסח ב (נ ר) 59
- 61 ב. בחינת היקף המדרש ומבנהו בעבר
 1. סיפורים נוספים הממשיכים את קובץ סיפורי החורבן (נספח א במהדורה) 62
 2. דרשות נוספות ומבנה שונה למדרש על פי עדות 'מפתח הדרשות' 63
 3. ניסיון לשחזור דרשות שאינן לפנינו מתוך 'מפתח הדרשות' 68

- 71 **פרק ה: מקורות ומקבילות**
 71 א. איכה זוטא ואיכה רבה
 73 ב. איכה זוטא והתלמוד הבבלי
 75 ג. איכה זוטא והפסיקתאות
 78 ד. איכה זוטא וחיבורים נוספים מספרות חז"ל
 80 ה. איכה זוטא וחנוך השלישי
 82 ו. איכה זוטא והיצירה הפייטנית

- 85 **פרק ו: מלאכת העריכה**
 85 א. מלאכת העריכה בחלקו הראשון של המדרש (א-ט)
 86 יחידות ללא מקבילה ושמות החכמים שמוסרים אותן
 88 ב. מלאכת העריכה בחלקו השני של המדרש (טז-כז)
 91 יחידות ללא מקבילה ושמות החכמים שמוסרים אותן
 92 ג. זיקת המדרש למנהגי הקריאה בהפטרות בבית הכנסת
 96 ד. עריכת המדרש כולו – צירוף שני חלקי המדרש זה לזה
 ה. תרומת הקובץ המורחב של סיפורי החורבן להבנת תהליך עריכת המדרש
 99 ו. סיכום
 101

- 103 **פרק ז: לשון וסגנון**
 103 א. לשון חכמים
 105 ב. שימוש בלשון מקרא ובמטבעות תפילה
 107 ג. חריגות מנוסח המקרא בציטוט הפסוקים
 108 ד. כתיב, הגייה ודקדוק
 109 ה. ארמית והשפעת הארמית על העברית

- 110 ו. שימושי לשון מיוחדים
- 112 ז. אוצר המילים בזיקה לספרות ההיכלות ולפיוטים
- 114 ח. מילים לועזיות
- 116 ט. מונחי מדרש
- 119 י. סגנון
- 123 יא. סיכום

פרק ח: צורות ספרותיות ועיצובן

- 124 א. סיפורים
- 125 1. סיפור השבאי והתינוקות (סעיף ד)
- 131 2. קובץ סיפורי נוראות החורבן (יא-ט)
- 134 3. קשרים בין סיפור השבאי והתינוקות ובין קובץ סיפורי נוראות החורבן
- 135 ב. משלים
- 137 1. משל בן המלך שביקש להגביה אבן (כ |א|)
- 141 2. משל החכם שלא ראה אבל מימיו ומת בנו (כ |ב|)
- 152 3. משל החכם שמתו בניו (כ |ג|)
- 156 נספח א: מקורותיו של סיפור השבאי והתינוקות (סעיף ד)
- 160 נספח ב: עריכת סיפורי השבי של ילדי הכהנים (נספח א במהדורה)

פרק ט: נושאים מרכזיים במדרש

- 166 א. עיצוב החורבן
- 167 1. החורבן שאליו מתייחס המדרש
- 168 2. היקף החורבן
- 169 3. הסיבות לחורבן
- 171 4. מבצעי החורבן וחלקו של אלוהים בו
- 173 5. זהות קורבנות החורבן
- 174 6. עיצוב הגאולה
- 175 ב. דמות האל
- 178 1. דמות האל הכועס והמעניש
- 179 2. דמות האל המצטרק, האמפתי והמנחם
- 180 3. דמות האל האבל, השבור והחלש
- 185 ג. רעיון קידוש השם
- 192 ד. נושאים הנעדרים מן המדרש

- 195 **פרק י': בעקבות יצירת המדרש, זמנו ומקומו**
- 196 א. איכה זוטא כמדרש מאוחר
- 197 ב. המקום והזמן של יצירת חלקו הראשון של המדרש
- 202 ג. המקום והזמן של יצירת חלקו השני של המדרש ועריכת המדרש השלם
- 211 ד. שילובה של חטיבת קינת האבות במדרש
- 211 ה. עריכת שני חלקי המדרש לחיבור אחד
- 212 ו. יצירת ענף נוסח ב
- 213 ז. סיכום גלגולי המדרש

מדרש איכה זוטא

- 217 **דרך המהדורה**
- 219 עדי הנוסח במהדורה וסימניהם
- 220 רשימת הסימנים במדור חילופי הנוסח
- 220 חלוקת המדרש לסעיפים – השוואה בין מהדורה זו למהדורת בובר

- 223 **איכה זוטא – מהדורה ביקורתית**
- נספח א: המשך רצף סיפורי נוראות החורבן – תוספת סיפורים בנוסחים ג 51 ל 4 ד לאחר סעיף טו
- 319 נספח ב: תוספת בנוסחים פ ש לאחר סעיף כב
- 324 נספח ג: תוספת בנוסחים פ ש ט בסוף המדרש
- 330 נספח ד: סיפור שנוסף בנוסח פ לאחר נספח ג
- 339 נספח ה: סיפור שנוסף בנוסח ילקוט שמעוני (ש) בסעיף ט [ב]

- 347 **תצלומי כתבי יד**

- 363 **רשימת ספרות**
- 363 א. ספרות בתר־מקראית
- 363 ב. מהדורות של ספרות תלמודית ומדרשית
- 366 ג. ספרות רבנית
- 367 ד. מאגרי מידע ממוחשבים
- 367 ה. רשימת קיצורים של ספרות מחקרית
- 394 ו. קיצורים של כתבי עת בלועזית

- 395 **מפתחות**

Bibliography

- A. Post-biblical literature
- B. Editions of Talmudic and Midrashic literature
- C. Rabbinic literature
- D. Computer databases
- E. List of abbreviations of research literature
- F. Abbreviations of foreign language journals

Indices

- 3. The image of a grieving, broken and weak God
- C. The idea of the Sanctification of God's Name
- D. Topics that are absent from the *midrash*

Chapter Ten: The creation of the *midrash*, its time and location

- A. *Eicha Zuta* as a late *midrash*
- B. The location and time of the creation of the first part of the *midrash*
- C. The location and time of the creation of the second part of the *midrash* and the editing of the complete *midrash*
- D. The integration of the *Kinat HaAvot* section in the *midrash*
- E. Editing the two parts of the *midrash* into a single unit
- F. Creating the *nusakh* B branch
- G. Summary of the transformations of the *midrash*

Part II: Midrash Eicha Zuta

The editorial methodology

A list of the Signs of the textual witnesses

A list of the Signs of the Apparatus

The division of the *midrash* into sections – a comparison between this edition and Buber's edition

***Eicha Zuta* – A critical edition**

Appendix A: A continuation of the sequence of stories of the horrors of the *hurban* – the addition of stories in versions 𐤂 𐤅 𐤆 𐤇 after section 15

Appendix B: Addendum in the versions 𐤅 𐤆 after section 22

Appendix C: Addendum in the versions 𐤅 𐤆 𐤇 at the end of the *midrash*

Appendix D: A story added in version 𐤆 after Appendix C

Appendix E: A story added in the *Yalkut Shimoni* (𐤅) version in section 9 [2]

Appendices and Indices

Photos of manuscripts

Indices

- C. Deviations from the text of the Bible in the citation of the verses
- D. Spelling, pronunciation and grammar
- E. Aramaic and the influence of Aramaic on Hebrew
- F. Special language uses
- G. Vocabulary in connection with *Hekhalot* literature and *piyyut*
- H. Foreign words
- I. Midrashic terms
- J. Style
- K. Summary

Chapter Eight: Literary forms and their design

- A. Stories
 - 1. The story of the captor and the children (Section 4)
 - 2. A collection of stories of the horrors of the *hurban* (11–15)
 - 3. Connections between the story of the captor and the children and the collection of stories of the horrors of the *hurban*
- B. Parables
 - 1. The parable of the king's son who desired to raise a stone (20 [1])
 - 2. The parable of the wise man who never saw mourning whose son died (20 [2])
 - 3. The parable of the wise man whose sons died (20 [3])

Appendix A: The origins of the story of the captor and the children (Section D)

Appendix B: Editing the captivity stories of the priests' children (Appendix A in the edition)

Chapter Nine: Central themes in the *midrash*

- A. The structure of the *hurban*
 - 1. The *hurban* to which the *midrash* refers
 - 2. The extent of the *hurban*
 - 3. The reasons for the *hurban*
 - 4. The perpetrators of the *hurban* and God's role in it
 - 5. The identity of the victims of the *hurban*
 - 6. The structure of redemption
- B. God's image
 - 1. The image of an angry and punishing God
 - 2. The image of a righteous, empathetic and comforting God

2. Additions indicating editorial considerations
 - A. Additional units in the branch A (ח ט)
 - B. Additional units in the branch B (י יא)
- B. Examining the scope of the *midrash* and its structure in the past
 1. Additional stories that continue the collection of stories of *hurban* (Appendix A in the edition)
 2. Additional *derashot* and a different structure to the *midrash* according to the witness *Maftē'ah HaDerashot*
 3. An attempt to reproduce *derashot* that are not extant from *Maftē'ah HaDerashot*

Chapter Five: Sources and parallels

- A. *Eicha Zuta* and *Eicha Rabba*
- B. *Eicha Zuta* and the Babylonian Talmud
- C. *Eicha Zuta* and the *Pesikta*
- D. *Eicha Zuta* and other writings from Rabbinic literature
- E. *Eicha Zuta* and Third Book of Enoch
- F. *Eicha Zuta* and liturgical poetry (*piyyut*)

Chapter Six: The editorial process

- A. The editorial process in the first part of the *midrash* (1–15)
Units without known parallels and the names of the sages who present them
- B. The editorial process in the second part of the *midrash* (16–27)
Units without known parallels and the names of the sages who present them
- C. The relationship of the *midrash* to the customs of reading the *haftara* in the synagogue
- D. Editing the complete *midrash*: integrating the two parts of the *midrash* together
- E. The expanded collection of stories of *hurban* enhances our understanding of the *midrash* editing process
- F. Summary

Chapter Seven: Language and style

- A. Rabbinic language
- B. Use of biblical language and prayer formulae

TABLE OF CONTENTS

Preface

Part I: Introduction

Chapter One: Research overview and the name of the *midrash*

- A. Research overview
- B. The name of the *midrash*

Chapter Two: Textual witnesses

- A. Complete textual witnesses
- B. Fragments of textual witnesses
- C. Geniza fragments
- D. Collections from the *midrash*
- E. The two branches of the text

Chapter Three: Distribution of the *midrash*

- A. Distribution of the textual witnesses
- B. References to the name *Eicha Zuti / Zuta*
- C. Evidence of familiarity with the *midrash*
- D. Did the text of *Eicha Zuta* influence the textual witnesses of the Babylonian Tractate Sanhedrin?
- E. Summary and Conclusions
 1. The location and time where the *midrash* is mentioned as *Eicha Zuta*
 2. The location and time in which only the first part of the *midrash* is known
 3. The location and time in which the second part of the *midrash* – or both parts – are known
 4. Conclusions
- F. Distribution of the *midrash* – A collection of all the data in a table

Chapter Four: The scope of the *midrash* and its structure

- A. Differences in the scope of the *midrash* between the branches of the text
 1. Additions of copyists